

Radmila RADONJIĆ, dipl. inž. hem.

DISKUSIJA

Obraćam se skupu kao dugogodišnji istraživač kvaliteta voda Crne Gore. Naučna istraživanja prirodnih karakteristika područja rijeke Tare i voda Tare, vršena su u okviru naučnih oblasti, koje zbog prisutnih nije potrebno nabrajati, u toku najmanje dvadeset godina, prije nego ih je uvaženi, pokojni, dr Mihailo Vukčević, direktor Zavoda za zaštitu prirode Crne Gore, uspješno prezentirao i kandidovao agenciji UNESCO, koja ga je prema svojim programima i kriterijumima 1977. godine proglasila ekološki zaštićenim rezultatom biosfere. Znači, ovo visoko priznanje uslijedilo je tek nakon velikog i dugogodišnjeg rada u Crnoj Gori.

Prema Zakonu o čovjekovoj životnoj sredini Crne Gore, zahtijeva se obavezna i prethodna izrada studije ili elaborata o „Procjenama negativnih uticaja od raznih zahvata u životnoj sredini”.

Pitanje: Da li ima na ovom skupu predstavnika Vlade Crne Gore, koji bi objasnili zašto nije ispoštovan redosljed postupaka u smislu: prvo izrada navedene studije a zatim izbor članova tenderske komisije za izgradnju HE BUK BIJELA? Smatram da bi se na taj način smanjile tenzije između ekologije i ekonomije. Sve do objavljivanja tražene studije, ja sam protiv izgradnje HE BUK BIJELA.

Obraćam se uvaženom i prisutnom gosp. dr Ratomiru Staniću predstavniku TE Pljevlja pitanjem: da li postoji mogućnost odsumporavanja emisije gasova ove TE?

Bivša SFRJ ratifikovala je Konvenciju o daljinskom transportu zagađenog vazduha, međunarodna oznaka „CLRTAP” (kon. long range transport air pollution), koja je okvirni dokument za smanjenje emisije sumpora.

U okviru ove konvencije doneseni su razni protokoli o smanjenju koncentracije emisije: SO₂, NO_X, O₃ i CO₂. Protokol br. 1 donesen je u Helsinkiju 1985. godine i odnosi se na smanjenje emisije sumpora za

30% u odnosu na stanje 1980. godine Protokol br. 2 donesen je u Oslu 1994. godine, kojim se zahtijeva dalja redukcija SO₂ od 45% – 70% i to do 2010. godine. Ako uđemo u Evropu sa ovakvim stanjem, TE Pljevlja biće isključena iz proizvodnje ili ćemo morati da plaćamo velike novčane nadoknade. Inače je istraživanjima utvrđena pojava kiselih kiša kao posljedica rada ove elektrane, koje zasipaju naše nacionalne parkove u sjevernom dijelu Crne Gore.

Ekološkoj državi Crnoj Gori i samoj TE Pljevlja (posebno ako bude izgrađen i drugi blok ove TE) predstoji veoma složen tehnološki zadatak, strukovno i kadrovski veoma zahtjevan i dugotrajan.